

קובץ שאלות

הסטוריה שכבה יא

בנושאים מפרק א

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
או
פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

15. התרבות ההלניסטית והחברה ביהודה

- א. המאפיין את התרבות ההלניסטית הוא שילוב בין התרבות היוונית לבין תרבות המזרח.
הצג שני ביטויים לשילוב זה. (8 נקודות)
- ב. הסבר את השפעת ההלניזם על החברה היהודית בשלושה תחומים.
מדוע השפעה זו עוררה את התנגדות "החסידיים"?
(12 נקודות)

6. גזרות אנטיכוס

- א. ציין את גזרות הדת שהטיל אנטיכוס על היהודים, והסבר מדוע הוא הטיל אותן.
(10 נקודות)
- ב. הצג שלוש תגובות של היהודים לגזרות אנטיכוס. (10 נקודות)

7. תוצאות המרד ושיקום האומה

- א. הצג את ההשפעה של תוצאות המרד ברומאים בתחומים: דמוגרפי, כלכלי, רוחני-דת.
(8 נקודות)
- ב. הצג שלוש פעולות של רבן יוחנן בן-זכאי, והסבר במה הן סייעו לעם היהודי להתמודד עם המשבר בעקבות חורבן בית המקדש. (12 נקודות)
- /המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
 תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
 פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
 או
 פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
 נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. מרד החשמונאים

- א. הסבר את המטרות של מרד החשמונאים בשניים מהתחומים: דת, מדיני, כלכלי, חברתי. (8 נקודות)
- ב. הצג שני הישגים של יהודה המכבי, והסבר את הגורמים להצלחתו. (12 נקודות)

6. חורבן בית המקדש וחכמי יבנה

- א. הסבר מדוע גרם חורבן בית המקדש למשבר עמוק בעם היהודי, והצג שני ביטויים של משבר זה. (10 נקודות)
- ב. הצג שתי פעולות של חכמי יבנה, והסבר כיצד הן סייעו לעם היהודי להתמודד עם המשבר שנוצר בעקבות החורבן. (10 נקודות)

7. מרד בר־כוכבא

- א. הסבר את הסיבות לפרוץ מרד בר־כוכבא, והצג שני אירועים שהתרחשו במהלכו. (10 נקודות)
- ב. הצג את תוצאות המרד, והסבר את השפעותיו. (10 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
או
פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5.

מרד בר כוכבא

- א. הסבירו מה היו המניעים של הדריאנוס בשינוי שמה של פרובינקיה יהודה ליודיאה, בהרס ירושלים והסבת שמה לאיליה קפיטולינה ובהטלת גזרות הדת. (10 נק')
- ב. הציגו את השפעת תוצאות מרד בר כוכבא על העם היהודי והשלכותיו ארוכות הטווח. (10 נק')

6.

הכהונה הגדולה מובילה מהלך להעמקת ההתייוונות ביהודה

- א. הציגו והסבירו את המהלך שהובילה הכהונה הגדולה להעמקת ההתייוונות.
- ב. הציגו והסבירו את מקומם של ה"חסידים" כמובילים את ההתנגדות להתייוונות.

(המרד הגדול)

7. תוצאות המרד ושיקום האומה

- א. הצג את ההשפעה של תוצאות המרד ברומאים בתחומים: דמוגרפי, כלכלי, רוחני-דת. (8 נקודות)
- ב. הצג שלוש פעולות של רבן יוחנן בן-זכאי, והסבר במה הן סייעו לעם היהודי להתמודד עם המשבר בעקבות חורבן בית המקדש. (12 נקודות)
- /המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים. ענה על שתי שאלות מאחד הפרקים:
פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7)
א
פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. הצהרת כורש, הפעילות של עזרא

- א. הצג את התוכן של הצהרת כורש, והסבר את הסיבות למתן ההצהרה. (10 נקודות)
- ב. הצג שלוש פעולות של עזרא, והסבר במה הן סייעו לביסוס החיים היהודיים ביהודה. (10 נקודות)

6. נחמיה

- א. בניית חומות ירושלים, אכלוס ירושלים ושמירת חובות היו מפעולותיו של נחמיה. ציין מי התנגד לכל אחת מפעולות אלה, והסבר מדוע כל אחת מהן עוררה התנגדות. (10 נקודות)
- ב. הצג את הנושאים שנכללו באמנה שנחתמה בתקופת נחמיה, והסבר את מטרתה. (10 נקודות)

7. מחלוקות בעם בתקופת החשמונאים

- א. לאחר שבוטלו גזרות אנטיוכוס, התעורר ויכוח בשאלת המשך הלחימה. הסבר את העמדה של כל אחד מהצדדים בוויכוח זה. (10 נקודות)
- ב. ציין שניים מנושאי המחלוקת בין הפרושים לצדוקים, והסבר את העמדה של כל אחד מהצדדים בנושאים אלה. (10 נקודות)

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
 תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
 פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
או
 פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
 נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

הצהרת כורש ושיבת ציון

5. א. הסבר שתיים מהסיבות למתן הצהרת כורש.
 כיצד מחזקת "כתובת הגליל" את מהימנותה של הצהרה זו?
 (10 נקודות)
- ב. הסבר שניים מהאתגרים שעמם התמודדו שבי ציון: אתגר אחד הקשור ליחסים עם האוכלוסייה הנכרית ואתגר אחר הקשור לבניית בית המקדש. (10 נקודות)
6. השלטון הרומאי בארץ ישראל
- א. מהו "מלך חסות"? הסבר כיצד שתיים מפעולותיו של הורדוס מעידות על היותו מלך חסות.
 (10 נקודות)
- ב. הצג שני מאפיינים של שלטון הנציבים הרומאים, ותאר את ההשפעה של מאפיינים אלה על פרוץ "המרד הגדול". (10 נקודות)
7. תוצאות המרד ושיקום האומה
- א. הצג את ההשפעה של תוצאות המרד ברומאים בתחומים: דמוגרפי, כלכלי, רוחני-דתני.
 (8 נקודות)
- ב. הצג שלוש פעולות של רבן יוחנן בן זכאי, והסבר במה הן סייעו לעם היהודי להתמודד עם המשבר בעקבות חורבן בית המקדש. (12 נקודות)
- /המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
מפרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
או
מפרק רביעי – עדים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. עיצוב הזהות היהודית בימי עזרא ונחמיה

א. עזרא ונחמיה שאפו לחזק את הזהות היהודית ביהודה באמצעות כמה עקרונות. ביניהם:

— חיים על פי התורה

— בדלנות

— מרכזיות בית המקדש

הצג שתי פעולות של עזרא לקידום אחד מן העקרונות האלה, והסבר קושי אחד שעמו

ניסה להתמודד. (10 נקודות)

ב. הצג את עיקרי האמנה שחתם נחמיה עם העם, והסבר כיצד היא מבטאת שניים

משלושת העקרונות המוזכרים בסעיף א. (10 נקודות)

6. המרד הגדול

א. הסבר שלושה גורמים למרד הגדול. (12 נקודות)

ב. הצג שני נימוקים של המתנגדים למרד ברומאים. (8 נקודות)

7. משבר החורבן והמרכז ביבנה

א. הסבר שלוש סכנות שאיימו על העם היהודי בעקבות חורבן בית המקדש השני:

אחת בתחום הדתי, אחת בתחום מוסדות ההנהגה ואחת בתחום החברתי. (10 נקודות)

ב. הצג שתי פעולות של חכמי יבנה, והסבר את התרומה של כל אחת מהן לעיצוב החיים

היהודיים בהיעדר מקדש. (10 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
ענה על שתי שאלות מאחד הפרקים:
פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
או
פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. הצהרת כורש ושיבת ציון

- א. הסבר שתיים מהסיבות למתן הצהרת כורש.
כיצד מחזקת "כתובת הגליל" את מהימנותה של הצהרה זו?
(10 נקודות)
- ב. הסבר שניים מהאתגרים שעמם התמודדו שבי ציון: אתגר אחד הקשור ליחסים עם האוכלוסייה הנכרית ואתגר אחר הקשור לבניית בית המקדש. (10 נקודות)

6. השלטון הרומאי בארץ-ישראל

- א. מהי מדיניות השלטון העקיף ("מלך חסות") שנקטו הרומאים?
הסבר כיצד שירתה מדיניות זו את האינטרסים של רומא.
(10 נקודות)
- ב. הסבר פעולה אחת של הורדוס שנועדה לחזק את תמיכת היהודים בשלטונו, ופעולה אחרת שלו שנועדה לחזק את תמיכת הרומאים בשלטונו. (10 נקודות)

7. "המרד הגדול"

- א. הסבר את הגורמים למתח בין יהודים לנכרים בארץ-ישראל בתקופת הנציבים הרומאים.
כיצד הוביל מתח זה לפרוץ "המרד הגדול"? (10 נקודות)
- ב. הצג את נימוקי המתנגדים ל"מרד הגדול" ברומאים.
הסבר כיצד השפיעו המחלוקות בעם בתקופת המרד על תוצאותיו.
(10 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
או
פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. ההלניזם והחברה ביהודה

- א. הצג שניים מהמאפיינים של התרבות ההלניסטית, והסבר מדוע הייתה תרבות זו מוקד משיכה לרבים. (10 נקודות)
- ב. הצג שתי השפעות של התרבות ההלניסטית על החברה ביהודה. הסבר מדוע נאבקו החסידים בהשפעות של תרבות זו. (10 נקודות)

6. ההתמודדות עם חורבן בית המקדש

- א. הצג את התפקידים שמילא בית הכנסת בחיי העם היהודי לאחר חורבן בית המקדש. הסבר כיצד סייע בית הכנסת להתמודדות עם המשבר שנוצר בעקבות החורבן. (12 נקודות)
- ב. הצג שתי תקנות שתיקנו חכמי יבנה במטרה להתמודד עם משבר החורבן. (8 נקודות)

7. מרד בר־כוכבא

- א. הסבר שני גורמים למרד בר־כוכבא: גורם אחד שקשור למדיניות השלטון הרומי, וגורם אחר שקשור לחברה היהודית. (10 נקודות)
- ב. הסבר שתי השפעות של כישלון המרד על המשך הקיום היהודי בארץ־ישראל. (10 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
 תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
 פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
 או
 פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
 נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. הצהרת כורש

- א. הצג את עיקרי התוכן של הצהרת כורש, והסבר שתי סיבות למותן ההצהרה. (10 נקודות)
- ב. המהימנות של הצהרת כורש הייתה מוטלת בספק בקרב היסטוריונים.
 הצג שני ספקות בנוגע למהימנות של הצהרה זו, והסבר כיצד סייעה "כתובת הגליל"
 להסיר ספקות אלה. (10 נקודות)

6. בית המקדש

- א. הסבר שני גורמים שעיקבו את בניית בית המקדש בתקופת שיבת ציון:
 גורם אחד שקשור לחברה היהודית, וגורם אחד שקשור לחברה הסובבת. (10 נקודות)
- ב. הסבר את החשיבות של בית המקדש בחיי העם היהודי בתקופה הפרסית
 בשני תחומים – בתחום הדתי ובתחום הכלכלי-חברתי. (10 נקודות)

7. השלטון הרומי

- א. הסבר מהי מדיניות השלטון העקיף ("מלך חסות") של רומא, ומדוע בחרו הרומים לנקוט
 מדיניות זו. (10 נקודות)
- ב. הסבר את התפקידים של הנציבים הרומיים בארץ-ישראל. הצג אחת מן הפעולות של
 הנציבים, שבעקבותיה הידרדרו היחסים בין האוכלוסייה היהודית לבין השלטון הרומי.
 (10 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
 פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
או
 פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. עיצוב החברה היהודית בימי עזרא ונחמיה

- א. עם עלייתו ליהודה נאבק עזרא למען עיצוב הזהות היהודית.
 מה הייתה גישתו של עזרא בוויכוח על עיצוב הזהות היהודית, ומה היו הנסיבות שהובילו אותו להיאבק למימוש גישה זו? (10 נקודות)
- ב. הצג שתי פעולות שנקט נחמיה לחיזוק מעמדה של ירושלים, והסבר מדוע עוררו הפעולות האלה התנגדות. (10 נקודות)

6. הורדוס "מלך חסות"

- א. מהו "מלך חסות"?
 הסבר במה הציטוט שלפניך מבטא את היותו של הורדוס מלך חסות. (10 נקודות)
- "הנחת היסוד של הורדוס הייתה שגורל האומה היהודית ובוודאי שגורל מלכותו כרוך בהווה ובעתיד הנראה לעין בקיסרות הרומית"
 (מ' שטרן, מלכותו של הורדוס, הוצאת משרד הביטחון, 1992, עמ' 111)
- ב. הסבר פעולה אחת של הורדוס שנועדה לחזק את תמיכת היהודים בשלטונו, ופעולה אחרת שלו שנועדה לחזק את תמיכת הרומאים בשלטונו. (10 נקודות)

7. משבר חורבן והתמודדות עמו

- א. הסבר מדוע גרם חורבן בית המקדש למשבר במוסדות ההנהגה של העם היהודי.
 כיצד סייעה הקמת המרכז ביבנה בהתמודדות עם משבר זה? (10 נקודות)
- ב. הסבר מדוע גרם חורבן בית המקדש למשבר בתחום הדת, והצג שתי דרכים שבאמצעותן התמודדו היהודים עם משבר זה. (10 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

חלק II

בחלק זה שני פרקים.
 תלמידים ובוגרים אינטרניים יענו על שתי שאלות מאחד הפרקים:
 פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (שאלות 5-7).
 או
 פרק רביעי – ערים וקהילות בימי הביניים (שאלות 8-13).
 נבחנים אקסטרניים יענו על פרק שלישי בלבד.

פרק שלישי – ממדינת מקדש לעם הספר (40 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 5-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. הצהרת כורש

- א. הסבר שתי סיבות למתן הצהרת כורש. (8 נקודות)
- ב. הצג את עיקרי התוכן של הצהרת כורש, והסבר שני קשיים של היהודים לממש הצהרה זו. (12 נקודות)

6. הוויכוח על היציאה ל"מרד הגדול" ברומאים

- א. הסבר את הנימוקים של המתנגדים ל"מרד הגדול". (10 נקודות)
- ב. מדוע גברו הקנאים על המתנגדים בוויכוח על היציאה למרד? הבא שני הסברים. (10 נקודות)

7. עיצוב חיים יהודיים בזמן בית המקדש ובהיעדרו

- א. הסבר שתי פעולות שנקטו מנהיגים יהודים בימי בית שני לחיזוק מעמדו של בית המקדש. (10 נקודות)
- ב. הסבר שתי פעולות שנקטו מנהיגים יהודים לעיצוב חיים יהודיים גם בהיעדר בית המקדש. (10 נקודות)

/המשך בעמוד 6/